

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

GÜNDEM BİLGİLENDİRME RAPORU

- AKŞAM -
8 Temmuz 2020

İÇİNDEKİLER

GENEL GÖRÜNÜM	3
1. Bölgede ve Dünyada Öne Çıkanlar	3
> Türkiye	3
> Kovid-19	3
> Ortadoğu, Suriye, Güvenli Bölge	4
> Terörle Mücadele	4
> Asya-Pasifik	4
> Kuzey Afrika	4
2. Ulusal Makamlardan Resmi Açıklamalar	5
3. Uluslararası Resmi Açıklamalar	8
4. Uluslararası Medya Yansımaları	9
DEĞERLENDİRME	11
1. Yorum & Analiz	11

GENEL GÖRÜNÜM

1. Bölgede ve Dünyada Öne Çıkanlar

> Türkiye

- Son 24 saatte, 1041 kişiye Kovid-19 tanısı konuldu, 22 kişi hayatını kaybetti, toplam vaka sayısı 208 bin 938, can kaybı 5 bin 282 oldu.
- Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, İngiltere'ye yaptığı çalışma ziyaretinde, İngiliz mevkidaşı Dominic Raab ile görüştü.
- Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Güler, Rusya Genelkurmay Başkanı Orgeneral Valery Gerasimov ile bir telefon görüşmesi gerçekleştirdi. Görüşmede Suriye ve Libya ile ilgili güncel güvenlik konuları ele alındı.
- Van Gölü'nde yasadışı düzensiz göçmenleri taşıyan batan teknenin yeri, Sualtı Arama Kurtarma (SAK) Timi tarafından 107 metre derinlikte tespit edildi.
- Van, Hatay ve Hakkâri hudut hatlarında kaçakçılıkla mücadele kapsamında 60 adet yarı otomatik tüfek, 4360 gram kubar esrar, 4558 gram metamfetamin, 780 kutu tarım ilacı ve 12.940 paket sigara ele geçirildi.
- Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri iştiraki olan teknoloji şirketi Tarnet Tarım Kredi Bilişim ve İletişim Hizmetleri Sanayi ve Ticaret AŞ (TARNET) ile Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) arasında gerçekleştirilen iş birliği kapsamında zirai insansız hava aracı (ZİHA) ile tarım arazileri havadan ilaçlanacak.
- Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca tırlar için oluşturulan "Randevulu Sanal Sıra Sistemi"nin uygulanmasına ilk olarak Kapıkule Gümrük Kapısı'nda başlanacak.

> Kovid-19

- Amerika'nın Maryland eyaletinde faaliyet gösteren Novavax isimli ilaç şirketi, ABD hükümeti ile, önümüzdeki yılın başında 100 milyon doz Kovid-19 aşısı üretmeleri karşılığında 1,6 milyar dolarlık sözleşme imzaladığını açıkladı.
- Kovid-19 testinin pozitif çıktığı belirtilen Brezilya Devlet Başkanı Jair Bolsonaro, bugüne dek virüsün bulaştığı en üst düzey devlet yöneticisi oldu.
- ABD Başkanı Donald Trump, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle kapatılan okulların sonbaharda açılması için eyalet valilerine baskı yapacağını açıkladı.

- Sırbistan'da son günlerde artan Kovid-19 vakalarına karşı hükümetin aldığı yeni tedbirler, başkent Belgrad'da binlerce kişi tarafından düzenlenen protestoda polis ile göstericiler arasında arbede yaşandı.
- Ülkelerin Kovid-19'a karşı aldıkları tedbirleri ekonomik gerekçelerle gevşetmesinin ardından özellikle hazirandan itibaren İran, Suudi Arabistan, Irak, BAE, Mısır, İsrail ve Filistin'de vaka sayılarında ciddi artış yaşanıyor.
- > Ortadoğu, Suriye, Güvenli Bölge
 - Terör örgütü PKK/YPG'nin huzur ve güven ortamını bozmaya dönük terör faaliyetlerini önlemek amacıyla icra edilen operasyonlarda; Fırat Kalkanı bölgesinde 4, Zeytin Dalı bölgesinde 3 PKK/YPG'li terörist gözaltına alındı.
 - İsrail güçleri, İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Filistin Temsilcisi Ahmed er-Ruveydi'nin işgal altındaki Doğu Kudüs'te bulunan evine baskın düzenlemeye kalkıştı.
- > Terörle Mücadele
 - Terör örgütü PKK'nın Şırnak bölgesindeki yol yapım çalışmalarını engellemek için yola tuzakladığı uzaktan komutalı EYP düzeneği METİ Timi tarafından tespit edilerek imha edildi.
 - Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) 15 Temmuz'daki darbe girişiminin kilit isimlerinden eski orgeneral Akın Öztürk'ün emir astsubayı Mehmet Serdar Özdemirci'nin "silahlı terör örgütüne üyelik" suçundan 15 yıla kadar hapisle cezalandırılması istendi.
- > Asya-Pasifik
 - Çin, ABD'nin Rusya ile yürüttüğü nükleer silahların karşılıklı azaltılmasına ilişkin müzakerelere Pekin yönetiminin de katılması çağrısına olumsuz yanıt verdi.
 - Uluslararası Af Örgütü, Myanmar ordusunun Arakan'da gerçekleştirdiği rastgele hava saldırılarında sivillerin öldürüldüğünü bildirdi.
- > Kuzey Afrika
 - Libya'nın Terhune kentinde, ülkenin doğusundaki gayrimeşru silahlı güçlerin lideri Halife Hafter'e bağlı milislere ait işkence zindanları ortaya çıktı.

2. Ulusal Makamlardan Resmi Açıklamalar

• Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu:

- #BirleşikKrallık Başbakanı Boris Johnson'a Cumhurbaşkanımız @RTErdogan'ın iyi dileklerini ilettik. Birleşik Krallık'ın ülkemize karantina muafiyeti kararından memnunuz. Serbest Ticaret Anlaşması'nı tamamlamak, ekonomik ve ticari ilişkilerimizi ilerletmek istiyoruz. 🇹🇷🇬🇧
- Birleşik Krallık DB Dominic Raab'la görüştük;
 - Salgın sürecinde güçlü dayanışma gösterdik,
 - İşbirliğimizi her alanda ilerleteceğiz,
 - İngiliz dostlarımızı sağlıklı ve güvenli şekilde ağırlamaya hazırız,
 - Manchester'da Başkonsolosluk açıyoruz, ekonomik ilişkilerimiz daha da gelişecek.
- #BirleşikKrallık Parlamentosu Türkiye Grubu Başkanı Jeffrey Donaldson'la dostane bir görüşme yaptık.
 - Brexit sonrası ilişkilerimizi daha da geliştirmek ve vatandaşlarımızın kazanılmış haklarını korumak istiyoruz.
 - Parlamentolararası ilişkiler işbirliğimize güç katıyor.

• Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak:

- "Dünyadaki örneklere kıyasla çok güzel bir sınav vermeye devam ediyoruz. İyi günde sürdürdüğümüz birlik ve beraberliği zor zamanlarda sürdürme vakti! Türkiye kalkınma hedeflerine emin adımlarla ilerlerken bankalarımızın vatandaşlarımıza olan desteği büyümemize ivme katacaktır."

• İçişleri Bakanı Süleyman Soylu:

- "2018'de Narkotik Başkanlığımızın toplam ağırlık bazlı yakalamalarının yüzde 46'sı, adet bazlı yakalamalarının da yüzde 39,5'u narkotik köpekleri marifetiyle gerçekleştirilmiştir. 2019 ve 2020 yılı için de oranlar yaklaşık yüzde 42 ile yüzde 30 bandında seyretmektedir."
- "Son 3 yıl içerisinde meydana gelen 82 ölümlü vakada kayıp 16 ceset, kadavra arama köpeklerimiz sayesinde bulunmuştur. Yine son 5 yıl içinde meydana gelen 330 kayıp vaka olayının 99'u, koku molekülü iz takip köpeklerimizin yardımıyla aydınlatılmıştır."

● **Sağlık Bakanı Fahrettin Koca:**

- “Bazı büyük kentlerde en yüksek haftalık vaka sayıları salgının 5. haftasında görülmüştü. Tedbirlerle bunu düşüşler izledi. 13 ilimizde en yüksek haftalık vaka sayılarına son 1 ay içinde veya yeni ulaşılmaktadır. Yeni vakalar belli illerde yoğunlaşmaktadır.”
- "Asker uğurlamasında ne uğurlayan ne de uğurlanan hiç risk almamalıdır. Sağlık da vatani göreve saygı da bunu icap ettirir."
- "Düğün, nişan gibi törenlerde toplum sağlığı adına 'gözlemci' bulundurulması yönünde hazırlık söz konusudur."
- “Tatile gidenler tedbirlerin tatilcilerin lehine olduğunu bilmelidir. Kalabalıklardan uzaklaşanlar mesafe kuralını uygularsa müteşekkirdir kalırız."
- "(Kovid-19) Son 10 gün içinde gerileme gösterdiğimiz yerden toparlanabileceğimizi kanıtladık. Yeni vaka sayılarımız 1000 seviyelerinde."
- "13 ilimizde en yüksek haftalık vaka sayılarına son 1 ay içinde veya yeni ulaşılmaktadır. Yeni vakalar belli illerde yoğunlaşmaktadır."
- "(Kovid-19 salgını) Anadolu'da birinci dalga halen devam ediyor."
- "Son 3 gün en az vaka görülen iller; Tunceli, Artvin, Iğdır, Erzincan, Bayburt, Kırklareli ve Bilecik oldu."
- "(Kovid-19) Son üç gün ortalamasıyla en çok vakanın görüldüğü iller; İstanbul, Ankara, Gaziantep, Konya, Mardin, Diyarbakır ve Şanlıurfa."
- "(Kovid-19 tedavisi) Ortalama hastanede yatış süresi 21-22 günden 3 günlere, ortalama yoğun bakım süreleri 18-20 günden 2 günlere kadar indi."
- "(Okullardaki Kovid-19 tedbirleri) 31 Ağustos'a doğru salgının seyrinde farklılık olursa, online ya da hibrid birtakım yöntemler önerilebilir."
- "Kurban Bayramı'na doğru illerdeki vaka seyrine göre il bazında birtakım kısıtlamalar olabilir. Gelecek hafta yine konuşmuş olacağız."
- “(Yoğun bakım doluluk oranı) Yoğun bakım yatak sayımız 27 bine ulaştı, 1172 hasta yoğun bakımda. Herhangi bir sorun olmadığını söyleyebilirim."

● **Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın:**

- “Çatışmaların başlamasından sonra Libya hükümetinin talebi üzerine, bildiğiniz gibi geçen aralık ayında Libya ile bir anlaşma imzaladık; Askeri İşbirliği ve Güvenlik Anlaşması. Bu anlaşma çerçevesinde Birleşmiş Milletlerin (BM) de

tanıdığı meşru hükümete destek veriyoruz. Orada Türkiye'nin müdahalesiyle çatışmaya bir denge getirildiğini de artık herkes teslim ediyor. Eğer Cumhurbaşkanımızın bu vizyoner müdahalesi olmasaydı Libya'da çatışmalar çok daha derinleşecek çok daha fazla insan ölecekti ve Libya'nın parçalanması belki kaçınılmaz hale gelecekti. Şu anda da bir ikili yapı var ama biz BM çatısı çerçevesinde öncelikle siyasi sürecin ilerletilmesi için elimizden gelen gayreti gösteriyoruz. Bununla beraber Hafter tarafının saldırgan tutumu nedeniyle de Serrac hükümetinin yani Trablus hükümetinin de bir nefsi müdafaa hakkı var. Bu hakkı kullanmaları da yine uluslararası hukuk çerçevesinde kayıt altına alınmış bir haktır. Dolayısıyla onlarla bu alandaki iş birliğimiz yoğun bir şekilde devam ediyor.”

- **Milli Savunma Bakanlığı:**

- “Terör örgütü PKK/YPG'nin terör koridoru hayaliyle Suriye'nin kuzeyinde yürüttüğü hiçbir faaliyete izin verilmeyecektir. Halkımızın ve hudutlarımızın güvenliği ile Suriyeli kardeşlerimizin huzur ve emniyeti sağlanana kadar terörle mücadelemiz kararlılıkla devam edecektir.”

3. Uluslararası Resmi Açıklamalar

- **İngiltere'nin Ankara Büyükelçisi Dominick Chilcott**, AA muhabirine, kendisinin de katıldığı Türkiye'nin Kovid-19 salgınıyla mücadele ve normalleşme sürecinde sunacağı turizm hizmetlerinin anlatıldığı ve 19 Haziran'da Antalya'da düzenlenen "Yeniden Keşfet" tanıtım etkinliğine ilişkin izlenimleri ile Türkiye'nin bu süreçte aldığı "güvenli turizm" tedbirleri hakkında değerlendirmelerde bulundu. Etkinlik kapsamında Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un, "Güvenli Turizm Sertifikalandırma Programı"yla ilgili bir sunum yaptığını aktaran Chilcott, Ersoy'un, Bakanlığın ve ilgili hükümet organlarının, hijyen ve sağlık standartlarını sağlamak için şart koştuğu 130 kriteri ayrıntılarıyla anlattığını kaydetti. Chilcott, "Turistlerin güvenliğini sağlamak için havalimanlarında ve otellerde bu kuralların ne kadar sıkı uygulandığını görmekten çok etkilendim." dedi. İngiliz hükümetinin, geçen hafta uluslararası seyahat konusundaki kararlarında birtakım değişiklikler yaptığına işaret eden Chilcott, şöyle devam etti: "Türkiye'nin bugüne kadar virüsün kontrol altında tutulmasında göstermiş olduğu başarıyı dikkate alarak ve 'Güvenli Turizm Sertifikalandırma Programı'nın ne kadar titiz uygulandığını gördükten sonra Türkiye'ye seyahat edilmemesi yönündeki tavsiyemizi kaldırdık. Artık Türkiye'den İngiltere'ye gelen kişilere 14 günlük bir karantina uygulamayacağız. Bu yaz, turizmin Kovid-19'dan olumsuz etkileneyeceği bir gerçek ama Birleşik Krallık hükümetinin bu son kararının ardından Britanyalı turistler için Türkiye'nin en çok tercih edilen tatil yeri olmaya devam edeceğini umuyorum."
- **Libya Ulusal Petrol Kurumundan (NOC)** yapılan yazılı açıklamada, "ülkenin doğusundaki en büyük kapasiteli petrol limanı Sidra'da büyük bir ham petrol taşıma tanker gemisine yükleme yapılmaya çalışıldığı ancak gayrimeşru silahlı güçlerin lideri Halife Hafter'e bağlı "Petrol Tesisleri Muhafızları" isimli silahlı gruba bağlı unsurların bu işlemi engellediği" aktarıldı. Açıklamada, NOC Genel Müdürü Mustafa Sanallah'ın, "NOC, petrol ihracatını hemen başlatmaya hazır. Uluslararası ve yerel olarak mücbir sebebin kaldırılması yönündeki ortak karar çerçevesinde, NOC tüm Libyalıları biran önce çalışmalarına kolaylık sağlamaya davet ediyor." ifadeleri yar aldı.

4. Uluslararası Medya Yansımaları

ALMANYA

DPA: Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde (BMGK) vuku bulan bir engellemenin ardından yardım örgütleri Suriye'de yardıma muhtaç milyonlarca insan için bu durumun yıkıcı sonuçları olacağı konusunda uyardı. Alman BM Büyükelçisi Christoph Heusgen'in Konseydeki bir oturumda duyurduğu üzere iç savaş ülkesine yapılacak insani yardımların sürdürülmesine dair Alman-Belçika kararını Rusya ve Çin salı günü veto etti. BM'nin en güçlü kurumunun düzenlemelerin uzatılması konusunda uzlaşmak için yalnızca cuma gününe kadar zamanı var. Suriye'nin yakın müttefiki olan Rusya ve Çin hariç Konseyin diğer 13 ülkesi Konseyin metni üzerinde anlaşmıştı. Heusgen, ARD radyosuna yaptığı açıklamada, Rusya'nın en önemli hedefinin Suriye Cumhurbaşkanı Beşar Esad'ın ülkenin tamamında tekrar güç kazanmasını sağlamak olduğunu söyleyerek, "Ve bu hususta Rusya her türlü yolu kullanıyor. Tam manasıyla kurbanları, acı çeken halkı dikkate almıyorlar. 2,8 milyon insanın kaderi söz konusu." dedi. Açlıkla Mücadele Örgütü (Welthungerhilfe) Program Koordinatörü Konstantin Witschel, çarşamba günü yaptığı açıklamada, sınır geçişlerinin tekrardan azaltılmasının Suriye'nin kuzeybatısındaki insani yardımlar için büyük bir darbe olacağını belirterek, "Yardıma muhtaç halk için büyük oranda kaynak kısıtı kaçınılmaz hale gelecektir. Açlık krizi bir kez daha dramatik bir şekilde artacaktır." dedi. Federal Meclis Birlik Fraksiyonu Dış Politikalar Sözcüsü Jürgen Hardt, Rusya ve Çin'in blokajını insanlık dışı ve alaycı olarak niteleyerek, "Acı içindeki halka insani yardım ulaştırması uluslararası devletler topluluğunun yapabileceği en küçük şey." dedi. Yeşiller Partili Dış İlişkiler Politikacısı Omid Nouripour ise BM'ye duyulan güveni yıkacak bir insani felaketten bahsetti. Berlin'deki Dışişleri Bakanlığında bir sözcü, yaklaşık 2,8 milyon insanın BM'nin gıda yardımına bağımlı olduğunu vurgulayarak, "Suriye rejimi Şam'dan yapılan insani yardımları ciddi şekilde zorlaştırmaya devam ettiğinden sınır ötesi tedarikler oradakilerin insani yardım alabilmelerini sürdürmenin tek yolu." dedi.

BOSNA-HERSEK

Oslobodjenje: Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, Libya'nın Misrata Hava Üssünde BBC'den Orla Guerin'in sorularını yanıtladı. Fransa'nın Libya'da Halife Hafter'i desteklemesinin müttefikliğe uymadığını söyleyen Akar, Fransa'nın siyasi hatalarını telafi etmek için Türkiye ile gerilim yaratmaya çalıştığını belirtti. Libya açıklarında bir Fransız gemisinin Türk donanması tarafından taciz edildiği iddiasıyla ilgili de konuşan Akar, "Biz Fransız gemisinin taciz etmediğimiz gibi Fransız gemisi bizim üç gemimizin ilerlediği konvooya 20 deniz mili süratle araya girmek suretiyle çok tehlikeli bir manevra yaptı." dedi. Gerçeklerin NATO tarafından önümüzdeki günlerde ortaya çıkarılacağını söyledi.

Türkiye'nin Libya'daki geleceğiyle ilgili bir soruya yanıt veren Akar, iki halkın 500 yıllık ortak geçmişi, değerleri ve tarihi olduğunu aktardı ve, "Bu zor günlerinde yanlarında olmaya devam edeceğiz." dedi. Bazı ülkelerin Türkiye'nin hamlelerini kendi çıkarlarına aykırı bulduğunda NATO'yu araç olarak kullanmaya çalıştığını savunan Akar, "Bazı

ülkeler tekil olarak, bireysel olarak, münferit olarak kendi menfaatlerine aykırı buldukları tavır ve hareketlerimizi, bir şekilde uydurmak için NATO'yu araç olarak kullanıyorlar." dedi. Ege'de yaşanan gerilimlere de değinen Akar, "Lozan Antlaşması 23 adanın silahlandırılmayacağını söylüyor. Fakat bu adalardan 16'sı komşumuz tarafından silahlandırılmış durumda." dedi. Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanı, Yunan yetkililerin bazı kayalıklarda abartılı törenler ve ziyaretler yapmasını eleştirdi.

DEĞERLENDİRME

1. Yorum & Analiz

Küresel bir salgına küresel çapta işbirliği ve dayanışma ile ortak bir karşılık verilmesini savunan Türkiye buna yönelik uluslararası platformları harekete geçirmekte ve ülkelerin içine kapandığı bu dönemde uluslararası izolasyondan kaçınılmasını ve uluslararası işbirliğinin sürdürülmesini savunmaktadır. Ülkemiz ilerleyen dönemde, uluslararası örgütlerde daha aktif rol almayı ve diğer ülkelere emsal oluşturan güçlü sağlık altyapısıyla başta BM ve DSÖ olmak üzere uluslararası örgütlerin yeniden yapılanmasına katkı sunmayı hedeflemektedir.

Bu itibarla, Kovid-19 salgınına karşı en erken önlem alan ülkelerden biri olan Türkiye, bir yandan yurtiçinde salgınla mücadelesini hız kesmeden sürdürürken bir yandan tüm dünyaya yardım elini uzatmıştır. Türkiye, hem salgınla mücadelede hem de uluslararası işbirliğinin sürdürülmesinde aldığı küresel sorumluluk tüm dünyanın takdirini toplamıştır. Yardım uçaklarımız birçok ülkeye tıbbi ekipman ulaştırırken, Cumhurbaşkanımız öncülüğündeki diplomatik çabalarımız devletleri bir araya getirmeye ve işbirliğinin devamını sağlamaya odaklanmıştır.

İnsanlık tarihinde en derin kırılmalardan birine yol açtığı konusunda şimdiden herkesin mutabık kaldığı Kovid-19 pandemisine karşı Türkiye, Asya'dan Afrika'ya, Balkanlardan Batı Avrupa'nın 'müreffeh' ülkelerine uzanan oldukça geniş bir coğrafyaya yardım göndererek gücünü ve cömertliğini tüm dünyaya bir kez daha kanıtlamış oldu. 'Gelişmiş' kabul edilen pek çok ülke kriz yönetiminde sınıfta kalırken, Türkiye tüm dünyaya ders verdi. Tüm bu gelişmeler, Kovid-19 sonrası dünya düzeninde Türkiye'nin alacağı konumu şimdiden açık şekilde ortaya koymaktadır.

